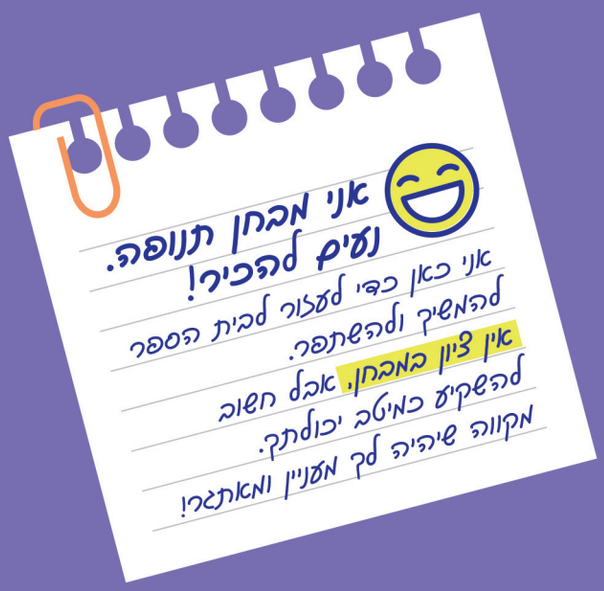
משרד החינוך
הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך
ראמ"ה
המזכירות הפדגוגית
למידה בונה אדם

מבחן בעברית

חוברת טקסטים

כיתה
ז

מבחני
תנופה
למדוד. לדעת. לשנות.

64114

© כל הזכויות שמורות לרא"ה – הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, משרד החינוך

עֲלִילוֹן (קומיקס)

עִברו לעמוד הבא וקִראו את חוברת המידע.

© כל הזכויות שמורות לרא"ה – הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, משרד החינוך

תנועות נוער

ייתכן ששמעתם על תנועות נוער ואולי אתם אפילו מכירים אותן מקרוב. אולי יש לכם אחים גדולים שֶׁחֲבֵרִים בתנועת נוער, ואולי מדריכים מתנועות נוער הגיעו לבית הספר שלכם והזמינו אתכם להיות **חָנִיכִים** בתנועת נוער.

חָנִיכִים הם ילדים החברים בתנועת נוער, והם חלק מקבוצה שמדריך או מדריכה מובילים.

כַּיום תנועות נוער רבּות פועלות בישראל, ואפשר לְהִצְטָרֵף אליהן כבר מכיתה ד'. הַהִצְטָרְפוּת לתנועת נוער אינה חובה, אלא בְּחִירָה אישית של כל אחד. מה מיוחד בתנועות נוער? מדוע יש ילדים שרוצים להיות חברים בתנועת נוער?

עֲבוּר ילדים רבּים תנועת הנוער היא מקום שֶׁבּוֹ אפשר לבלות עם חברים, להכיר חברים חדשים ולהרגיש חלק מקבוצה. ברוב תנועות הנוער מִתְקַיְימִים מִפְגָּשִׁים חֲבֵרְתִיִים עם מדריכים בְּשעות אחר הצוהריים או בסופי שבוע. מִפגשים אלו מְכוּנִים "פְּעוּלוֹת". ב"פעולה" מְשחקים מִשחקֵי חֶבְרָה, שרים את שירֵי התנועה וּמְשׂוֹחֲחִים על נושאים חברתיים ועל נושאים שקרובים לעולמם של הילדים. כך מִתְגַּבֶּשֶׁת הקבוצה והחניכים מרגישים שהם שַׁיָיכִים לתנועה.

ילדים רבים מתעניינים לא רק במפגש הַחֶבְרָתִי המתקיים כל שבוע, אלא גם בַּפְּעִילוּיוֹת המיוחדות שמתקיימות בתנועת הנוער. לדוגמה, בתנועות נוער רבות עוסקים בְּמַחֲנָאוּת, כלומר יוצאים לטבע וּמְקִימִים מַחֲנֶה בַּשטח. החניכים במחנה בונים עם המדריכים מִתקנים באמצעות סֶנְדוֹת (ענפים חזקים, ארוכים וְישרים). הם מחבְּרים את הַסֶּנְדוֹת עם חבלים בקשירות מיוחדות שעוזרות לַמִתקן להיות יציב וחזק. כך בונים מִתקנים שונים, כמו שער למחנה, שולחן, סְכָכוֹת צל ואף מִתקנֵי טיפוס וספורט.

שולחן שבנוי מִסֶּנְדוֹת

© כל הזכויות שמורות לראמ"ה – הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, משרד החינוך

החניכים במחנה לומדים לעשות דברים רבים בעצמם – למשל להדליק מְדוּרָה, לבשל בַּשָּׁדֶה ולדאוג לניקיון המחנה וּלְמִחְזוּר הַפְּסוֹלֶת תוך שמירה על הטבע. העיסוק בְּמַחֲנָאוּת עוזר לילדים לפתח עַצְמָאוּת וּלהרגיש שהם בוגרים.

בתנועות הנוער עוסקים גם בפעילויות הקשורות להתנדבות וְלְתְרוּמָה לַקְּהִילָה. החברים בתנועה מקבלים הזדמנות לעזור לאחרים. לדוגמה, החניכים והמדריכים מנקים יחד גינות שְׁכוּנָתִיוֹת, אורזים מוצרֵי מזון לְנִזְקָקִים וּמְבקרים קשישים בבתֵי אבות. החניכים בתנועה שמחים לגלות שהם יכולים לעזור לאחרים על אף גילם הצעיר וּמרגישים סִיפּוּק כְּשֶׁהם עוזרים לַזּוּלָת.

בשנים האחרונות תנועות הנוער מתאימות את הפעילויות גם לילדים שיש להם קושי או מְגְבָּלָה גופנית. למשל, המדריכים בוחרים מקום פעילות שאינו דורש עלייה במדרגות, כדי שגם ילדים שיושבים על כיסא גלגלים יוכלו להשתתף ב"פעולה". מדריכים גם לומדים לדבר בִּשְׂפַת הסימנים כדי שיוכלו לְתַקְשֵׁר עם חניכים שיש להם לְקוּת שמיעה, וכך חניכים אלה יכולים להשתלב בפעילות כמו כולם.

בישראל פועלות תנועות נוער רבות, לכל אחת מהן אופי שמיוחד לה. הַמִּגְוָן הרב של תנועות הנוער פותֵח בפנֵי כל ילד את האפשרות למצוא את תנועת הנוער שמתאימה לו.

ילדים בתנועת נוער

עִברו לחוברת השאלות וענו על שאלות 1–11.

תמונות:
בלוג "קווים ונקודות"
עמוד הפייסבוק של "התנועה החדשה"

© כל הזכויות שמורות לראמ"ה – הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, משרד החינוך

עֲלִילוֹן (קומיקס)

עִברו לעמוד הבא וקִראו את הסיפור "החתולה עליזה".

© כל הזכויות שמורות לרא"ה – הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, משרד החינוך

החתולה עליזה

סיפור מאת גלילה רון־פדר-עמית

לפניכם פרק מתוך הספר "ג'ינג'י – הַמִּבְצָע להצלת הגורים" מאת הסופרת גלילה רון־פדר-עמית. ספר זה הוא חלק מסדרת הספרים "ג'ינג'י", שבה מסופָּר על חֲבוּרַת ילדים בנֵי שמונה שֶׁגרים באותו הרחוב בעיר ירושלים. הסיפורים מסופָּרים מנקודת מַבָּטוֹ של אודי, מנהיג הַחֲבוּרָה, הַמְּכוּנֶּה בפי חברָיו "ג'ינג'י". הילדים עוברים יחד חֲוָיוֹת וְהַרְפַּתְקָאוֹת מרתקות. בפרק זה תקראו על המפגש הראשון של הילדים עם החתולה עליזה. על המשך הַהַרְפַּתְקָאוֹת תוכלו לקרוא בספר "ג'ינג'י – המִבצע להצלת הגורים".

הכול התחיל כְּשֶׁרְפָאֵל, השכן המבוגר שֶׁגָּר ברחוב שלנו, ביקש שנאכיל את החתולים שלו במקומו. רפאל הוא חובב חתולים ידוע, והוא נוהג להאכיל את חתולֵי הרחוב בשכונה.

"אני צריך לעבור נִיתּוּחַ", הוא הסביר לנו כְּשֶׁיָּשַׁבְנוּ בסלון הדירה שלו.

"ניתוח מסוכן?" נבהל מושיק.

"לא, הניתוח לא מסוכן", רפאל הרגיע אותנו. "אבל אֶצְטָרֵךְ להישאר בבֵּית־החולים לפחות חמישה ימים".

"אין בעיה", אמרתי מייד. "אנחנו נדאג לחתולים. מי ידאג להם בְּהֵיעָדְרֵךְ אם לא הַחֲבוּרָה הַמְּהוּלֶּלֶת שלנו?"

אני תמיד שמח כְּשֶׁאֶפְשָׁר למצוא משימות חדשות לַחֲבוּרָה שלנו, חשבתי לעצמי.

רפאל חִייֵךְ.

"אני אשאיר לכם מַפתח של הדירה שלי", הוא אמר. לאחר מכן הצביע על חדר צָדָדִי. "פה נמצאים הַשַּׁקִים עם האוכל לחתולים. פַּעֲמַיִים ביום תְּחַלְּקוּ להם אוכל. אל תשכחו".

"אתה יכול לסמוך עלינו", יפעת חייכה אליו. "אנחנו חבורה אַחְרָאִית".

"יופי", הוא הושיט לנו את מַפתח הבית שלו.

בָּזֶה אַחַר זֶה איחלנו לרפאל שהניתוח יעבור בשלום ושהוא יחזור הביתה בריא ושלם. כולנו היינו נִרְגָּשִׁים. אף פעם לא סמכו עלינו ככה. אף פעם לא קרה שבן־אדם מבוגר נתן לנו מפתח לדירה שלו. בעיניים של מושיק הופיעו אפילו דמעות.

רפאל לִיווה אותנו אל הדלת ונפרד מאיתנו. אבל שְׁנִייָה לפני שהדלת נסגרה, הוא חזר ופתח אותה שוב.

"שכחתי להגיד לכם את הדבר הכי חשוב!" הוא קרא.

"מה?" שאל מושיק.

חוברת טקסטים 6411 בעברית לכיתה ד (4) 6411-EVR-022D-4A-SOF-TEXT | 28/09/23, 11:34
© כל הזכויות שמורות לרא"ה – הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, משרד החינוך

"זה בקשר לחתולה עליזה", אמר רפאל. "זו החתולה המיוחדת עם כל הצבעים על הגב. היא בְּהֵירָיוֹן ועומדת לְהַמְלִיט. אז תדאגו במיוחד להאכיל אותה, ואם היא תַמְלִיט, שימו לב לא לְהַבְהִיל אותה".

"נדאג להאכיל אותה ולא נבהיל אותה", טל הבטיח.

"יופי", רפאל חִייֵךְ.

כבר לְמוֹחֳרָת, אחרי הלימודים, התכנסנו כולנו ליד שער בֵּית הספר, כפי שאנחנו עושים תמיד לפני יציאה למשימות. צעדנו נרגשים ביחד לכיוון בֵּיתו של רפאל. אחרי שנכנסנו לבֵּיתו, הֵנַחְנוּ מזון בכלים של החתולים, יצאנו למִרפסת וקראנו: "פססס... פססס..." כדי להודיע לכל החתולים שהגיע הזמן לאכול.

ובאמת, תוך מספר דקות התמלאה הַמִּרפסת בחתולים. היו ביניהם שחורים, היו ג'ינג'ים, היו אפורים והיו לבנים־שחורים או לבנים־ג'ינג'ים. אבל החתולה עליזה, שהצליחה לאסוף אל הַפַּרְוָוה שלה את כל הצבעים שֶׁיכולים להיות לחתולים, נֶעֱדְרָה.

"אולי היא הִמְלִיטָה?" שָׁגית הציעה הֶסְבֵּר.

"אם היא הִמְלִיטָה, היא אמורה להיות רעבה וְדָווֹקָא לבוא לפנֵי כולם", אמר טל.

"בסדר", אמרה שגית. "אז אולי היא הַמְלִיטָה בדיוק עכשָׁיו?"

"זה בהחלט יכול להיות", אמר טל. "בואו נְחַפֵּשׂ אותה".

התחלנו לחפש בבית. חיפשנו בזהירות, כי הֲרֵי הבטחנו לרפאל שלא נבהיל את עליזה, אבל עליזה לא נמצאה. היא לא הייתה בחדר השינה, היא לא הייתה במגירת הנעליים, שָׁמְשׁוֹם־מָה נשארה פתוחה, היא לא הייתה במטבח וגם לא במרפסת או במחסן.

"טוב", אמר טל אחרי שהחיפושים לא הֶעֱלוּ דבר. "כנראה שעליזה הִמְלִיטָה במקום אחר. בואו נחזור הביתה".

"לא!" קראה שגית, "אנחנו לא יכולים לחזור עכשיו. אולי היא רעבה? ואולי קרה לה משהו?"

"אין מה לעשות. חייבים לחזור", הִתְבַּצֵּר טל בעמדתו. "מתחיל להחשיך".

מושיק אמר לטל בכעס שבגללו רפאל יִתְאַכְזֵב מאיתנו.

"ואנחנו חבורה אחראית, זוכרים?", הוסיפה יפעת.

טל ניסה שוב – "נכון, אבל מאוחר... ידאגו לנו...", גִּמְגֵּם, ואז השתתק.

© כל הזכויות שמורות לראמ"ה – הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, משרד החינוך

נשארנו עומדים נְבוֹכִים. כולם הִפְנוּ את מבטֵיהֶם אלַיי, אל מְפקד החבורה.
שתקתי אף אני. חשבתי שבאמת מאוחר וצריך לחזור הביתה. הֲרֵי ההורים שלנו ידאגו.
אבל מצד שני הבטחנו לרפאל שנדאג לעליזה, ואסור לְהָפֵר הבטחה.
התיישבתי על הרצפה בחדר המדרגות. כדי לחשוב אני צריך לשבת.
כולם התיישבו על הרצפה אַחֲרַיי.
ישבנו בשקט וחשבנו. כל אחד את המחשבות שלו.
ואז מתוך השקט הזה פתאום שמענו –
"מיאו!" חָלוּשׁ.
קפצנו כולנו.
"זו עליזה?", לחש טל וכולנו הסתכלנו זה בזה.
התחלנו לרדת במדרגות מהר אך בזהירות ועל קְצוֹת האצבעות.
בתחתית המדרגות, בפינה שליד סמרטוטֵי הרצפה, שכבה החתולה עליזה ושישה גורים קטנטנים בְּחֵיקָה.
"תראו, היא באמת הִמְלִיטָה", לחשה שגית בהתרגשות.
טל רץ חזרה לדירתו של רפאל להביא עוד אוכל מהשַׁק. כולנו נשארנו עומדים ליד עליזה, מבלי להתקרב יותר מדַי כדי לא להבהיל אותה. טל הגיע כעבור דקות אחדות כשהאוכל בידו והניח אותו ממש ליַד פִּיהָ. עליזה מתחה את הַצַּוָּאר שלה והתחילה לטעום מהאוכל.
בהתחלה בזהירות ואז בתיאבון רב. לאחר מכן היא הביטה בנו בעיניים נוצצות וְיִילְלָה.
נדמה היה לנו שהיא ניסתה להגיד לנו "תודה".

* * *

לְמוֹחֶרֶת בבוקר התקשר אלינו רפאל. הוא סיפר שהניתוח עבר בשלום ושהוא מִתְאוֹשֵׁשׁ בבֵּית־החולים. סיפרנו לו בהתרגשות שהחתולה עליזה הִמְלִיטָה. אף על פי שלא ראינו אותו, יכולנו לְדַמְיֵין את החיוך שֶׁנִּפְרַשׂ על פָּנָיו.

עִברו לחוברת השאלות וענו על שאלות 12–20.

מעובד על פי: גלילה רון־פדר־עמית, ג'ינג'י – המבצע להצלת הגורים, 2009, עמ' 9-18, מודן הוצאה לאור.
© כל הזכויות שמורות למחברת ולהוצאה. העיבוד באישור המחברת.
איורים: רחלי בן זאב

© כל הזכויות שמורות לרא"ה – הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, משרד החינוך

אנו מכבדים את זכויותיהם של בעלי זכויות יוצרים ומשקיעים מאמצים באיתור בעלי הזכויות לצורך שימוש בחומרים המופיעים בקובץ זה.
לגבי תכנים שבעליהם לא אותרו, השימוש נעשה על פי סעיף 27א לחוק זכויות יוצרים תשס"ח-2007.
אם לדעתכם נפגעה זכותכם כבעלים של זכויות יוצרים בחומרים המופיעים בקובץ זה, הנכם מוזמנים לפנות באמצעות דואר אלקטרוני לכתובת: rama@education.gov.il

חוברת טקסטים 6411 בעברית לכיתה ד (4) 6411-EVR-022D-4A-SOF-TEXT | 28/09/23 ,11:34
© כל הזכויות שמורות לראמ"ה – הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, משרד החינוך

© כל הזכויות שמורות לראמ"ה – הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, משרד החינוך

חוברת טקסטים 6411 בעברית

לכיתה ד

כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחנים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, גרפיקה וכל חומר אחר המוכל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.